

טיב הקהילה

בס"ד

דער בלעטל

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' אויף אידיש

פנשיאות טורנו ורבונו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

שלה

כ"א סיון תשפ"ג

די צייטן לויט אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"נ 7:08
מוצ"ש"ק 8:27
ר"ת 9:02

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ת א' 8:10 | סו"ת א' 9:39
סו"ת ב' 9:03 | סו"ת ב' 10:14

די צייטן לויט די זומער זייגער

גליח מס:

לך

טיב

המערנת

— ♦ טובה הארץ מאד מאד ♦ —

די שונאי ישראל געפינען חדשים לבקרים נייע וועגן און תירוצים וויאזוי ענג צו מאכן די טריט פונעם אידישן פאלק. פון איין זייט זענען די "אויפגעקלערטע" פון צווישן אונזערע פיינט, וועלכע שרייבן יעדע פאר טעג "באריכטן" איבער די "חוצפה" פון אידן, און נישט קיין חילוק וואס די סיבה זאל נאר נישט זיין, וועלן זיי אלעמאל טרעפן איינס. און פון די אנדערע זייט זענען דא די אראבער און אנדערע פעלקער פון דעם סארט, וועלכע האלטן זיך אן מיט כח אין די ברכה פון "על הרבך תחנה", און אויב וואלט דער אויבערשטער אונז הלילה נישט געהיטן, וואלטן מיר שוין פון לאנג פארלענדט געווארן צווישן זייערע ציין.

די מרגלים וואס זיי זענען געווען חשוב'ע מענטשן, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק "כלם אנשים ראשי בני ישראל", און רש"י ערקלערט אז "אנשים" מיינט חשוב'ע מענטשן, דערציילן פארן גאנצן פאלק, אז ארץ ישראל איז "ארץ אכלת יושביה", א לאנד וואס פארלענדט אירע איינוואוינער ח"ו, און זיי זאגן ווייטער "וְנָהוּ בְעֵינֵינוּ כְּחֹגְבִים", מיר זענען געווען אין אונזערע אייגענע אויגן אזוי ווי היינטיגע.

לכאורה דארף מען פארשטיין, וואס אז פשט פון די טענה וואס די מרגלים האבן געזאגט "וְנָהוּ בְעֵינֵינוּ כְּחֹגְבִים"? נאר, דער ענין איז, אז די מרגלים האבן געזען, אז כדי זוכה צו זיין אין ארץ ישראל, דארף מען ארבעטן אויף די מידות און בעיקר אויף ענה און שפלות, זיך האלטן קליין און נידעריג אזוי ווי זיי האבן געזאגט "וְכָל הָעָם אֲשֶׁר רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אֲנִישׁי מְדוֹת". און וויבאלד זיי האבן געזאגט "וְנָהוּ בְעֵינֵינוּ כְּחֹגְבִים", דאס הייסט אז זיי האבן נישט געוואלט לידן און זיך דערנדרערן כדי זוכה צו זיין און אריינגיין אין ארץ ישראל, נאר עס איז זיי בעסער געווען זיך צו מאכן אזוי ווי היינטיגע, דעריבער זענען זיי נישט געווען ראוי אריינצוגיין אין ארץ ישראל, אבער יהושע און כלב האבן יא זוכה געווען דערצו, ווייל זיי האבן געזאגט "טובה הארץ מאד מאד", וואס איז פשט פון דער לשון "מאד מאד"?

אין פרקי אבות שטייט "מאד מאד הוי שפל רוח", זענען מיר פון דעם אז "מאד מאד" איז א לשון פון ענה און שפלות. לויט דעם פארשטייען מיר אז יהושע און כלב האבן אזוי געזאגט: "טובה הארץ", די לאנד איז גוט, אויב עס וועט זיין אין די בחינה פון "מאד מאד", דאס הייסט, מיטן חנאי אז מען וועט מוסף זיין שפלות רוח מער און מער, דעמאלטס וועט מען אנטפלעקן אז די לאנד איז גוט.

אויך היינטיגע צייטן, אויב מען וויל זוכה זיין צו ארץ ישראל, דארף מען זיך פירן מיט ענה און שפלות און דאס איז סיי בפרטות פאר יעדן איינעם אבער אויך בכללות, דאס הייסט אז ווילאנג מיר זענען אין גלות איז נישטא קיין ארט פאר "נאציאנאלע גאווה", אדער פאר קיין שום צייכן פון "כח וְעָצָם יְדִי", נאר מיר דארפן וויסן אז אלעס וואס מיר האבן זוכה געווען און מיר זענען זוכה צו וואוינען אינעם הייליגן לאנד, איז נאר מיטן חסד פונעם אויבערשטן, און "אם ד' לא יִשְׁמַר עִיר שְׂוֹא שְׂקָד שׁוֹמֵר".

(עפי"י טיב התורה-שלה)

טיב הפרשה

הקב"ה רעדט צו יעדן איינער פון אונז - די וועלט געשעענישן מיינט אונז

אין די וואכענדיגע סדרה לערנען מיר וועגן די מרגלים אז זיי האבן גערעדט שלעכטס אויף ארץ ישראל.

רש"י אין די פרשה געבט צו פארשטיין די סמיכות פון די פרשת המרגלים צו די פרשה פון מרים הנביאה, אז עס קומט אונז אויסלערנען אז די מרגלים וואלטן זיך געדארפט אפלערנען פון די מעשה, עס וואלט זיי געדארפט דינען ווי א מוסר השכל, ארויסצונעמען פון דעם די הארבקייט פון לשון הרע, אבער זיי האבן זיך נישט אפגעלערנט די הארבקייט.

ווען מען איז זיך מתבונן אין די ווערטער פון רש"י ווערט שווער א שטארקע קשיא. אין די תוה"ק זעט מען אז כלל ישראל האט זיך געציילט בימים ההם פון זעקס הונדערט טויזנט אידן און דאס איז נאר געווען די וואס זענען געווען צווישן די עלטער פון 20 ביז 60. ווען מען זאל צולייגן די איבריגע טיילן קומט מען אן צו אסאך מער אידן, און טראץ וואס עס האט זיך גערעדט פון אן איינצעלע געשיכטע פון מרים הנביאה און יעדער איד וואלט געקענט זאגן אז עס האט נישט מיט מיר, דאך פאדערט די תוה"ק פון די מרגלים אז זיי וואלטן יא געדארפט צולייגן קאפ צו די געשעענישן און זיך אפלערנען פון איד.

די תוה"ק וויל אונז אויסלערנען דער געדאנק, אז מען זאל וויסן אז ווען עפעס געשעט אין די וועלט איז עס נישט נאך א געשעעניש, א צופעליגע זאך, נאר דער באשעפער רעדט צו אונז און ער וויל אונז מעורר זיין אז מיר זאלן זיך נעמען אין די הענט אריין צוליב די געשעעניש.

דער געדאנק ווערט מערערע מאל אויסגעשמועסט אין ספרי קודש. די ספרים הק' זאגן אונז אז דער וועג וויאזוי הקב"ה רעדט צו א איד אין דעם דור, איז דורך די געשעענישן וואס וועט ארום אים. א איד דארף זען די געשעענישן און וויסן אז ער הערט עס ווייל די מעשים זענען ביי אים א דערמאנונג אז ער דארף זיך פארבעסערן זיינע מעשים.

מען דערציילט איבער א איד וואס האט זוכה געווען צו אריכות ימים. ווען דער איד איז ארויפגעקומען אויף יענע וועלט און די בית דין של מעלה האט אים דן געווען און אפגעוואויגן זיינע מעשים איז אויסגעקומען אז ער דארף גיין אין גיהנם.

דער איד איז געווען מלא טענות. ער האט געפאדערט אז ער האט א טענה, אבער ער האט נישט געוואלט זאגן

פען קען הערן שפועס'ן און דרושות פון פורנו ורבונו שליט"א - אין א עקסטערע נופער
אידיש: 073-2951321 לשה"ק: 073-2951320

טיב הודעות

זענים אויף קבלת קהל 0534-100024

י"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

טיב

ההשגחה

מעשיות אויף השגחה פרטיות

עשריבן דורך ליינערס

א הארץ 'טויט' א הארץ

ווען איך האב באשלאסן אז איך גיי ארויסבויען מיין הויז אין די געגענט פון פלעטבוש אין ניו יארק, האב איך נישט גע'האלט'ט ווי שווער עס גייט מיר אנקומען.

די עיקר שוועריגקייט האב איך געהאט פון איין שכן. דער שכן, א פרייער איד, האט באשלאסן אז ער גייט מיר שטערן די בויעריי און האט זיין באשלוס אויסגעפירט מיט די גאנצע מאס נאמנות.

ווען ער האט געהאט א געלעגענהייט צו שטערן און אונטערצולייגן פיסלעך האט ער עס געטון מיט די גאנצע געשמאק. זעענדיג אז עס נעמט נישט קיין ענדע, איז מיר נמאס געווארן די בויעריי. האב איך שוין אנגעהויבן טראכטן אז איך גיי פארקויפן דער הויז און לויז ווערן פון דעם הויז אויף אייביג.

א רגע איידער איך האב זיך גענומען דערצו מיט אן ערנסטקייט, האב איך אויסגעהערט א שיעור פון מורינא שליט"א.

איך האב זיך געמאכט א מנהג אויסצוהערן די שיעורים יעדע וואך, און צו מיין וואונדער איז די שמועס געווען איבער די נושא פון דן זיין לכף זכות. ביי דעם שיעור האט מען געגעבן צו פארשטיין אז דער דן זיין לכף זכות מיינט נישט אז מען זאל מצדיק זיין דעם רשע, נאר אז מען זאל פראבירן צו פארשטיין וואס עס באדערט אים פארוואס טוט ער וואס ער טוט.

ווען א מענטש וועט פראבירן אריינצוגיין אין יענעמ'ס קאפ און פארשטיין די סיבה פארוואס יענער טוט אזוי, וועט אויטאמאטיש אראפגיין אסאך פון די כעס וואס ער האט אויפ'ן צווייטן. ביי דער שיעור האט מורינא שליט"א אויך געזאגט אז א מענטש זאל זיך היטן צו זאגן די ווארט 'רשע' אויף א צווייטן ווייל אז מען זאגט אזוי קען נאך יענער ווערן באמת א רשע.

די שיעור האט צונומען די נושא אויף קליינגעלט. דערביי האב איך געהאט די געפיל אז מען רעדט ממש צו מיר. איך האב באשלאסן אז איך גיי ארבעטן אויף מיר דן צו זיין מיין שכן לכף זכות. איך האב געבעטן ביי השי"ת אז ער זאל מיר געבן די כוחות הנפש אז איך זאל קענען יענעם דן זיין לכף זכות.

נאך די שיעור האב איך באשלאסן אז איך גיי טון הלכה למעשה. איך האב זיך איינגעהאנדלט א פעקל טייערע טשאקאלאד און עס אריינברענגט צום שכן. ווען דער שכן האט עס געזען איז ער געווארן זייער גערירט און מיר האבן שלום געמאכט, און ער האט מיר אויפגעהערט צו דערקושטענען די יארן.

א שטיק צייט שפעטער, ווען מיר זענען שוין געווען גוטע ידידים, האט ער מיר אמאל געפרעגט וואס האט צוגעברענגט אז ער זאל מיר איבערבעטן, און איך האב אים דערציילט איבער די שיעור וואס איך האב געהערט און עס איז מיר אריין אין די ביינער. הערנדיג דאס האט ער מיר אנטפלעקט דער סוד אז ער איז אמאל געווען א שומר תורה און ער האט ליידער אראפגעגליטשט פון וועג.

דער איד האט געזאגט אז ער וויל הערן די שיעור, און פון דעמאלטס אן הערן מיר עס אויס יעדע וואך מוצאי שבת און ער ווערט נענטער און נענטער פון וואך צו וואך, אז מיר האבן שוין א שטיקל חברותא צוזאמען.

[דערציילט דורך דער בעל המעשה ש.י.פ.]

די טענה פאר קיין איינעם נאר פאר הקב"ה. די בית דין של מעלה האט געפסק'נט אז ער האט רעכט, און מען האט אים צוגעפירט צו הקב"ה און ער האט פארגעלייגט זיין טענה. דער איד האט גע'טענה'ט אז ער האט טאקע געהאט א הייליגע נשמה, אבער ער האט געלעבט אויף א מגושמדיגע וועלט. "אויף די וועלט זעט מען נאר גשמיות. אז מען זעט נאר דאס, קען מען זיך פארגעסן, און ער איז טאקע געווארן נאכגעשלעפט נאך דעם. ווען איך וואלט באקומען אפילו איין דערמאנונג איין ווארענונג, וואלט איך זיך געכאפט און זיך געטוישט". דער איד האט אויסגעפירט מיט דער מאמר חז"ל "אין עונשין אלא אם כן מזהירין".

האט אים הקב"ה גענטפערט אז וואס ער זאגט איז בכלל נישט אמת. "נישט איינמאל און נישט צוויי מאל האב איך דיר געשיקט א דערמאנונג". דער איד האט נישט פארשטאנען וואס מען מיינט, און הקב"ה האט אים געגעבן צו פארשטיין וואס ער מיינט, איבערגעניינדיג אלע געשעענישן וואס ער האט מיטגעלעבט אין זיין לעבן. "ווען דיין נאנטער חבר האט זיך צוזאמגעלייגט פון איין טאג אויף די אנדערע, צי איז עס נישט געווען א דערמאנונג פאר דיר? אדער ווען דיין חבר האט געהאט א קראנקע קינד – צי האט עס דיר נישט דערמאנט אז דו דארפסט זיך נעמען אין די הענט און פארבעסערן די יענע מעשים?" דער יסוד איז אז הקב"ה רעדט נישט צו אונז מיטן מויל נאר מיט די מעשים. יעדער מעשה וואס א איד זעט אויף די וועלט איז א סיגנאל פון הימל – עס איז דא אים צו דערמאנען אז ער זאל פארבעסערן זיינע מעשים און זיך נעמען אין די הענט אריין, ווייל קיין איינער איז נישט פארזיכערט – קיין איינער האט נישט א גאראנטי אז ער בלייבט דאהן, אויך נישט די יונגע, און אז מען דערמאנט זיך אז איין טאג וועט מען דארפן אפגעבן א דין וחשבון פאר אלע מעשים ווייסט מען אז מען דארף זיך נעמען אין די הענט אריין און טון למעשה.

דער צדיק הרה"ק ר' נתן מברסלב ז"ע האט דערציילט איבער א התעוררות וואס ער האט באקומען אין זיינע יונגע יארן דורך זיין זיידע. וכך היה המעשה:

איך די שול וואו ער האט געדאווענט האט דארט געדאווענט אן עלטערער איד. אין א טאג האט ער באמערקט אז דער איד קומט מער נישט אין שול. דער יונגער ר' נתן האט געפרעגט זיין זיידע וואו יענער איז? האט אים זיין זיידע געזאגט אז ער איז נפטר געווארן פון די וועלט. זייענדיג די ערשטע מאל וואס דער יונגער ר' נתן האט געהערט אזא ווארט ווי 'נפטר' ווערן, האט ער געבעטן אז זיין זיידע זאל אים געבן צו פארשטיין וואס עס מיינט. דער זיידע האט אים אנגעהויבן צו ערקלערן וואס דאס מיינט א פטירה, אז מען איז דא אויף די וועלט ווי א סוחר אויפ'ן יריד, אז מען קויפט זיך דא איין סחורה און איין טאג וועט מען זיך שטעלן פארן בית דין של מעלה, און די בית דין של מעלה וועט בעטן מען זאל באווייזן די סחורה און זען וויפיל מען האט איינגעהאנדלט און ווי גוט די קוואליטעט איז, און אויב עס איז גוט – וועט מען באצאלן דערפאר גוט, און אז מען האט נישט קיין סחורה איז ביטער.

למים האט ר' נתן דערציילט אז די ווערטער פון זיין זיידע – וועלכע איז געזאגט געווארן מיט אזא ערליכקייט און אזא גאנצקייט – איז אריין אין זיינע ביינער, און ער האט עס געדענקט כל ימיו און דאס האט אים געגעבן א שטופ אז ער זאל זיך נעמען צו זיך און פארבעסערן זיינע מעשים. היינט איז דער שטייגער אין ירושלים, אז כמעט יעדע לוי רופט מען אויס מיט א מיקראפאן. ווען איך בין געווען א קינד פלעגט מען נאר אויסרופן חשוב'ע אידן, און ביי די המון עם איז דער שמש אריבער אין די גאס און אויסגערופן איבער די לוי'ה.

ווי עס זעט זיך אויס האט מען אמאל מער געדענקט וועגן דער יום המיתה, עס האט נישט אויסגעפעלט אז מען זאל דארפן אזויפיל דערמאנען. היינט, אבער, כאפט עס שוין נישט אזא טרייסל און אז מען וויל אויפטרייסלען דעם ציבור, האלט מען זיי אין איין דערמאנען ווייל אולי וועלן זיי זיך דערוועקן.

לאמיר מסיים זיין מיט א תפלה אז מען זאל זוכה אויסצולעבן די יארן בשלימות, און מתקן זיין די מעשים און ממלא זיין אונזער תפקיד אויף די וועלט בשלימות.

דער כח הדיבור פון א איך

”וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים, וַיְתַדוּ אֶת
אֶרֶץ כְּנָעַן וְגו'” יג א-ב

ערקלערט רש"י לויטן מדרש (במדבר רבה טז, ו): פארוואס איז געשטעלט געווארן די פרשה פון די מרגלים נאנט געבן די פרשה פון מרים? ווייל זי האט באקומען צרעת וועגן די רייד וואס זי האט גערעדט אויף איר ברודער, און אט די רשעים האבן עס געזען און האבן זיך נישט ארויסגעלערנט קיין מוסר דערפון.

מיר לערנען מיט אט די פרשיות אין וואס מיר זענען עוסק אין די וואכן - די פרשה פון די מתאוננים די פרשה פון מרים די פרשה פון די מרגלים די פרשה פון קרח און די פרשה פון בלק - די אלע פרשיות לערנען אונז אויס דעם חוב פון "שמירת הדיבור", ווי שטארק מיר דארפן אכטונג געבן אויף אונזערע רייד, און אויך ווי גרויס און שטארק איז דער כח פון רעדן. ווייל דורך די רייד פון די "מתאוננים", האבן זיי זיך געברענגט צו די "קברות התאוה", דאס הייסט אז זיי זענען געשטארבן און האבן זיך געברענגט צו די קברים וואו מען האט באגראבן די פאלק וואס האבן געגלוסט, און דורכן רעדן לשון הרע איז מרים געווארן קרעציג און דורך די רייד פון די מרגלים איז געווארן א געוויין לזרות, און דורך די רייד פון קרח איז אנגעצינדן געווארן די פייער פון מחלוקת, און דורך די רייד פון בלעם איז די קללה איבערגעדרייט געווארן צו ברכה.

דאס אלעס לערנט אונז אויס, דעם געוואלדיגן אפגעטייטקייט, וואס א מענטש דארף אכטונג געבן ביי יעדן איינציגן ווארט וואס ער זאגט ארויס פון מויל. אזוי ווי דער הייליגער נועם אלימלך ז"ע לערנט אונז אין זיין "צעטיל קטן" (ס"ק ח'): א מענטש זאל זיך צוגעוואוינען, אז ער זאל נישט אנהייבן רעדן צו קיין שום מענטש, אויסער דאס וואס איז זייער וויכטיג פאר אים און אפילו דאס וואס איז זייער וויכטיג זאל מען רעדן אין גאר קורצע ווערטער, אויסגעזיפט דרייען מאל פארן רעדן, אז עס זאל נישט זיין קיין שום שקר ח"ו צווישן זיינע רייד, און אויך נישט קיין חנופה, און נישט קיין לשון הרע, רכלות אדער הלֶבֶנֶת פִּנִים און נישט צו ווייזן זיינע מעשים צו מענטשן. און מען זאל זיך צוגעוואוינען צו אויספירן דאס וואס חז"ל זאגן (ברכות ד.) אז א מענטש זאל אויסלערנען זיין צונג צו זאגן "איך ווייס נישט".

ענדליך צו דעם זאגן חז"ל אין מסכת ברכות (י"ט.) ווי שטארק מען דארף אכטונג געבן אז מען זאל חלילה נישט עפענען דעם מויל צום שטן, אזוי ווי חז"ל זאגן דארט: רבי שמעון בן לקיש האט געזאגט, און אזוי האבן די תנאים נישט געפענען זיין מויל צום רבי זיסל, און קיינמאל זאל א מענטש נישט עפענען זיין מויל צום שטן. און רב יוסף האט געזאגט, פון וואו ווייסן מיר דאס פון א פסוק? ווייל עס שטייט אין פסוק (ישעיה א ט) 'כִּמְעַט כְּפֹסֵם הָיִינָה, דאס הייסט אז דער נביא האט געזאגט אז מיר זענען געווארן כמעט אזוי ווי סדום און דער נביא זאגט ווייטער (שם פסוק א'): 'שָׁמְעוּ דְבַר ה' קְצִינֵי סֹדִם.

-> <-

אין דעם חשובן געגנט "שערי חסד" אין די הייליגע שטאט ירושלים האט געוואוינט זייער א טייערער איד, מיטן נאמען "רבי אליקים דבורקעס" ז"ל, וואס זיין זון רבי ישעיה האט צוזאמגעשטעלט א סידור מיט אן ערקלערונג מיטן נאמען "מנחת ירושלים". רבי אליקים איז אוועקגעגאנגען פון דער וועלט אין ערב שבת קודש, און זיין לויז איז פארגעקומען אינעם זעלבן טאג, ערב שבת לויטן מנהג ירושלים.

"שערי חסד" איז אלעמאל באקאנט געווען אלס איינע פון די שענסטע געגנטער אין ירושלים של מעלה, וואו עס האבן געוואוינט זייער חשובע תלמידי חכמים און טייערע אידן פון ירושלים עיר הקודש, און די רבנים פון דעם געגנט זענען גערעכענט געווען צווישן די גדולי הדור. צווישן זיי איז געווען א איד א צדיק, וועלכער איז געווען א באוואוסטער און חשובער תלמיד חכם מיטן נאמען "רבי ברוך לעבל" זצ"ל. דער רבי ברוך איז געווען א תלמיד פונעם הייליגן כתב סופר זצ"ל, און איז

פטירה.

אבער פון די אנדערע זייט, קען מען זיך אויך ארויסלערנען פון דא, ווי שטארק א מענטש דארף אכטונג געבן אויף די ווערטער וואס קומען ארויס פון זיין מויל, און ווי מוראדיג שטארק איז דער כח הדיבור פון א איד, ווייל די ווערטער פונעם איד האבן א געוואלדיגע כח השפעה, און מען דארף זייער אכטונג געבן אז מען זאל נישט עפענען דאס מויל פארן שטן, און נישט ארויסזאגן פון מויל אזעלכע ווערטער וואס קענען אים מזיק זיין ח"ו, אזוי ווי מיר זענען פון די מעשה.

-> <-

ענדליך צו דעם איז געווען א מעשה מיט הגה"צ "רבי חיים ברים" זצ"ל, וועלכער האט זייער באוואונדערט דאס סדר פון די פטירה פון הגה"צ "רבי בנימין ראבינאוויטש" זצ"ל, זיין און מו"ץ אינעם ביד"צ העדה החרדית. - וואס איז נפטר געווארן אין ראש חודש שבט [תשס"ב לפ"ק] און דער סדר פון זיין הסתלקות איז געווען אויף גאר א מסודר'דיגן אופן ווי פאלגט: אין יענעם אינדערפרי איז ער געגאנגען אין שול, און געדאוונט דעם גאנצן דאווענען פארן אויבערשטן אזוי ווי עס דארף צו זיין, אויך האט ער באקומען אן עליה לתורה דערנאך איז ער געגאנגען אין בית הכסא און זיך גוט ריין געמאכט, און גלייך נאכדעם איז ער נפטר געווארן.

אין יענע תקופה, האט הגאון רבי חיים ברים זצ"ל גערעדט ביי איינע פון זיינע שמועסן, איבער דער ענין פון אוועקגיין פון דער וועלט און איבער די צוגרייטונג צום אריבערגיין לעולם שְׁפָלו טוב. צווישן אנדערע, האט ער דערמאנט דער סדר וויאזוי רבי בנימין זצ"ל איז נסתלק געווארן, און ער האט געזאגט אז עס איז א גרויסע זכות אוועקצוגיין פון דער וועלט אויף אזא מסודר'דיגן אופן. אויך האט ער שטארק באוואונדערט דער ענין וואס ער איז ארויסגעגאנגען אין בית הכסא איידער ער איז אוועק פון דער וועלט, ווייל עס איז באוואוסט אז אין ירושלים עיר הקודש איז דער סדר הטהרה אז זיי קלאפן אסאך מאל אויפן בויד פונעם נפט, כדי ארויסצוגעמען אלע שמוץ, אבער רבי בנימין איז אנגעקומען ריין...

נאכדעם וואס רבי חיים האט איבערגעגעבן דעם שמועס, איז אויך געשען מיט אים דעם זעלבן סדר, אז ער איז ארויסגעגאנגען פון זיין הויז אום שבת קודש צו דאווענען מנחה ווי זיין שטייגער, און ער האט באקומען אן עליה לתורה. ווען ער איז אהיימגעקומען האט ער זיך געריינגט אין בית הכסא דערנאך איז ער אריינגעגאנגען זיך אביסל אפרוקען, אראפלייגנדיג זיך אין בעט, און ער איז נפטר געווארן במיתה נשוקה, אינדערצייט פון "רְעוּא וְדַעוּרָי", אין חודש אדר פונעם זעלבן יאר.

-> <-

ענדליך דערצו איז באוואוסט די מעשה וואס איז געשען אין ירושלים עיר הקודש, אז עס איז געווען א פרוי וואס האט נישט געהאט קיין קינדער, און זי האט געהאט גרויס צער דערפון. ווי פארשטענדליך האט איר גאנצע משפחה זיך משתתף געווען אין איר צער און האבן מתפלל געווען פאר איר. אויף אזוי ווייט, אז איינמאל האט איר שוועסטער זיך אויסגעדרוקט מיט גרויס צער, אז זי וואלט אפילו אוועקגעגעבן איר לעבן אז עס זאל געבוירן ווערן א זון פאר איר שוועסטער.

פונקט א יאר שפעטער איז געבוירן געווארן א זון צו איר שוועסטער, אן איינציג קינד, צום גרויסן פרייד פון די גאנצע חשובע משפחה. אבער אינעם טאג פון זיין ברית-מילה, איז די שוועסטער געגאנגען מתפלל זיין ביים כותל המערב, און איז געלהרגעט געווארן אין אן עקסידענט (תאונת דרכים) אינעם זעלבן טאג!!!

וויפיל דארף מען אכטונג געבן אויף די ווערטער וואס מען זאגט ארויס פון מויל!!!

-> <-

אן גענליכע מעשה איז געשען אין ירושלים עיר הקודש, ביי הרב אהרן זאב העשין זצ"ל, דער טאטע פון הרב משה חיים העשין זצ"ל, וועלכער איז באוואוסט מיטן "המסורה", וואס ער האט צוזאמגעשטעלט, אויסצולערנען די קינדערלעך די הייליגע אל"ף ב"ת. די פאלגנדע מעשה האב איך טאקע געהערט פונעם בעל "המסורה" אליין.

די חשובע העשין משפחה האבן געוואוינט אין איינע פון די געסעלעך פון די אלטע שטאט ירושלים עיר הקודש. ער איז געווען א מלמד פון קינדערלעך אין דער תלמוד תורה "עין חיים", און איז די טעג פון די שוערע מלחמה אין יאר תש"ת ווען אלע תלמידי-תורה'ס אין שטאט זענען געווען פארמאכט, האט דער טאטע צוזאמגענומען א קליינע גרופע חדר-יונגלעך און געלערנט תורה מיט זיי. איינער פון די קינדערלעך איז דער חשובער "רבי נחום כהן" שליט"א.

איין טאג, י"ז אדר ב' תש"ת אינמיטן ווען זיי האבן געלערנט, איז פלוצלונג געשען א שווערער פאגאם אין שטאט, ווען די אראבישע רוצחים ימ"ש האבן זיך אריינגעבראכן פלוצלונג אין זיין הויז. אלע קינדער זענען צוטרעיסט געווארן, און נישט געוואוסט וואס צו טון און איז די שרעקליכע צייט פון סכנה.

און אט זענען צוויי בלוט-דארשיטען אכזרשע אראבער אריינגעקומען אין הויז. ווען זיי האבן געזען דעם געוואלדיגן מעמד, ווי דער רבי זיצט איינגעהילט אינעם טלית און באקרוינט מיט די תפילין, און ער איז עוסק אין די הייליגע תורה צוזאמען מיט זיינע תלמידים ווען זיין געזיכט לייכט און שיינט מיט א הימלישע ליכטיגקייט – איז ער נאכמער אנגעניצט געווארן מיטן תאות הרציחה, און איינער פון זיי האט גלייך גענומען זיין שיסער, און האט אים געשאסן צום טויט גלייך אויפן ארט.

די טאכטער פון רבי אהרן זאב ה"ד, איז דעמאלטס געווען באהאלטן אונטערן בעט. ווען זי האט געזען וואס דער רשע האט געטון צו איר טאטע, האט זי אנגעהויבן שרייען "טאטע! טאטע! האט דער פארשאלטענער רשע גלייך געשאסן אויך אויף איר, און זיי זענען ביידע געהרגעט געווארן אין דער זעלבער צייט. – דער זעלבער אראבישער רשע האט געוואלט פארזעצן מיט זיין רציחה, אויך אויסצושיסן אלע קינדערלעך וואס זענען דארט געווען, נאר בהשגחה עליונה איז געשען מיט זיי א וואונדערליכער נס, אז פלוצלונג האט דער צווייטער אראבער געזאגט צום ערשטן אראבער: וואס האסטו צו טשעפען די קליינע קינדער, לאז זיי אפ! און זיי זענען ארויסגעגאנגען פונעם הויז.

ווען די לויז איז ארויסגעגאנגען, האט מען געבעטן דעם ראב"ד, הגאון רבי דוד יונגריי זצ"ל, אז ער זאל מספיד זיין דעם נפטר. שטיקנדיג זיך מיט טרערן, האט רבי דוד געזאגט: וויאזוי קען איך אים מספיד זיין, נאר נעכטן איז ער געווען ביי מיר אינדערהיים און ער האט גערעדט מיט מיר איבער דאס וואס ער האט געלערנט אין זוהר הקדוש (הקדמת התיקונים דף י"ב) וועגן דאס געוואלדיגע חשיבות פון דער וואס איז זוכה צו שטארבן אויף קידוש השם. און ער האט מיר געזאגט, אז עס האט זיך ערוועקט אין אים א געוואלדיגן חשק בשעת'ן לערנען, אז ער וויל זוכה זיין צו אזא דעהויבענע טויט. אבער איך האב אים געזאגט, אז ער זאל אכטונג געבן נישט צו עפענען דאס מויל פארן שטן, אבער ער האט זיך פארעקשנט און געטענה'ט אז דאס איז זיין רצון...

און גלייך אויפצומארגנס, איז ער טאקע געהרגעט געווארן

אויף קידוש השם:

[אינעם "ספר המסורה", אויפן לעצטן בלאט, איז געשטעלט געווארן פאר זיי אן אייביגע אנדענק און דארט ווערט דערמאנט בקיצור דער זאך אז ער איז געהרגעט געווארן אויף קידוש השם עיין שם.]

(ט"ב הסעשיות ח"ד דף גב-נה)

און נאך א מעשה וועגן דער כח הדיבור פון א איד:

איינער פון די גדולי ירושלים איז געווען און גערעדט ליבליך מיט זיין אייניקל – א בר-מצוה בחורל – איבער דאס חשיבות פון לערנען תורה, און ווי די הייליגע תורה פולט אן דעם מענטש מיט שמחה און אינהאלט, און דער מענטש איז זוכה צו אן אינערליכע לעבן פון "חיי עולם נטע בתוכנו". אזוי האט ער מאריך געווען צו רעדן מיט אים איבער די ישיבה וועלט, וויבאלד דער בחור האט געדארפט דעמאלטס אריינגיין אין ישיבה קטנה, און אזוי האט דער זיידע גערעדט מיט אים דברים של טעם.

אזוי ווי זיי זענען געזעצן און גערעדט, איז אנגעקומען א טעלעפאן-דוף פון אמעריקע, פון איינער פון די גבירים וואס האלטן אויס די מוסדות פונעם זיידן. דאס איז געווען אום ערב שבת קודש, וואס דעמאלטס פירן זיך אסאך פון די רייכע תלמידים אין אמעריקע צו קלינגען, און זיך וואונטשן "א נוט שבת".

דער רב האט אבער נישט מסכים געווען צו ענטפערן דעם טעלעפאן, און ער האט געבעטן אז מען זאל איבערגעבן פארן חשוב'ן גביר, אז ער האלט יעצט אינמיטן זיידע א וויכטיגע שמועס, און ער קען נישט יעצט צוגיין צום טעלעפאן, און ער זאל ביטע אויב מעגליך... צוריקקלינגען אביסל שפעטער.

די שטוב-מענטשן האבן נישט פארשטאנען, וואס איז דא אזוי וויכטיג, און דער רב קען נישט ענטפערן א וויכטיגע און חשוב'ע טעלעפאן-דוף פון אויסלאנד? ער איז דאך נאר געווען רואיג און געשמעסט מיט זיין אייניקל! זיי האבן אבער ווי פארשטענדליך געפאלט דעם רב'ן, כאטש זיי האבן נישט פארשטאנען פארוואס, און געבעטן דעם גביר אז ער זאל צוריקרופן שפעטער. אביסל שפעטער, ווען דער רב האט געענדיגט דעם שמועס מיט זיין אייניקל, האט ער צוגערופן די הויז-מענטשן און האט זיי געגעבן צו פארשטיין: טראכט נאר אריין אביסל טיפער! דער בחורל – אפילו אויב איד מיינט אז ער איז נאר א קינד, א בר-מצוה בחורל, איז ער אבער גענוג קלוג און ער פארשטייט אלעס גוט... ער שעצט זייער שטארק די מינוטן וואס ער זיצט מיט זיין זיידע, און ער נעמט נוט אריין אלע מוסר רייד וואס ווערן געזאגט פון די טיפענישן פון הארץ, און דעם געוואלדיגן געפיל און שעצונג צו די תורה און צו די ישיבה, וואס איך האב אים געגעבן צו פארשטיין.

אויב וואלט ער געזען, אז פלוצלונג הערן מיר אויף דעם שמועס, און וואס איז דא אזוי וויכטיג? יא ווייל מען דארף געבן כבוד פאר עפעס א גרויסער גביר פון אמעריקע... וואס צוליב זיין גרויסן כבוד דארף מען אפשטעלן דעם שמועס, און אים וואונטשן א נוט שבת מיט גרויס שעצונג. וואלט דער בחורל ארויסגעגאנגען מיטן אויספיר, אז דאס געלט איז מער חשוב ווי די תורה... ער זעט דאך, וואספארא גרויס כבוד מען געבט פארן גרויסן גביר...

דעריבער, פארן חינוך פונעם קינד, האב איך אויסגעוועלט

אפצושטופן דעם טעלעפאן-דוף, וואס פון דעם האט מירן אייניקל געזען אז די תורה און די ליבשאפט דערצו, און דאס ליבשאפט פון זיין זיידע צו אים, איז מער וויכטיג ווי געלט און ווי די גרויסע גבירים...

איך, וואספארא דקוולדיגע פארשטאנד פון א גדול בישראל!!!

א מעשה ענדליך צו דעם, איז פארגעקומען מיטן זעלבן גדול ווען מען האט אים אמאל געבעטן צו קומען צו דאווענען קבלת שבת אין א חשוב'ן בית המדרש אין ירושלים עיר הקודש, און איבערגעבן דארט א דרשה.

ווען מען איז אנגעקומען צו "לכה דוד", איז אינמיטן דעם זינגען צוגעגאנגען צום גדול א גרויסער גביר, וועלכער האט זיך אין יענעם שבת אויפגעהאלטן אין ירושלים עיר הקודש, און ווען ער האט געהערט אז דער רב וועט דאווענען אין יענעם בית המדרש, איז ער געקומען אים מקבל-פנים זיין. ווי עס זעט אויס האט ער פארשפעטיגט אנצוקומען צום דאווענען, און האט נישט געקענט רעדן מיט אים איידער מען האט אנגעהויבן צו דאווענען, דעריבער איז ער צוגעגאנגען צו אים אינמיטן "לכה דוד".

דער גביר האט אויך, זעט אויס, געהאט א וויכטיגע שאלה, וואס דעריבער איז ער צוגעגאנגען צום רב אינמיטן דאווענען. דער רב האט אים ווארים אויפגענומען, און מיט געציילטע ווערטער האט ער אים געענטפערט אויף זיין שאלה.

דער רב האט אבער געפילט, אז דער רושם וואס דער זאך האט איבערגעלאזט ביים עולם איז נישט געווען גוט. דער גאנצער ציבור האט דאך געזען אז ער האט שוין אויפגענומען דעם גביר, און דער גביר האט זיך ערלייבט צו צוגיין צום רב אינמיטן דאווענען, און רעדן מיט אים... און כאטש דאס איז געווען אינמיטן זינגען, דאס הייסט אין א פלאץ וואס מען מעג מספיק זיין, אבער פונדעסטוועגן איז עס דאך געווען אינמיטן דאווענען, און עס האט אויסגעזען ווי א גרינגעצונג אינעם כבוד פון אזא געווייבער תפילה ווי קבלת שבת.

דער רב איז געווען זייער אומרויג פון דעם, און ער האט נישט געקענט קומען צו זיך, ביז ער האט איינגעלאדנט אלע טייערע בחורים פון אט דעם בית המדרש, אז זיי זאלן קומען צו א ספעציעלן אסיפה נאך שבת. ווען אלע בחורים זענען שוין געווען פארוואלט, האט ער זיי געזאגט:

טייערע הייליגע בחורים: איך האב איך דא איינגעלאדנט צו דעם אסיפה, וויבאלד איך האב מורא אז איר האט באקומען אן אומריכטיגן בילד, צוליב דעם כבוד וואס איך האב געגעבן פאר יענעם גנדי אינמיטן די תפילה פון "לכה דוד"... וויסן זאלט איר טייערע בחורים! אז ער איז הלילה נישט מער חשוב ווי אייך, נאר פונקט פארקערט, איר זענט "סוג א", און ער איז "סוג ב"! און וואס איז זיין גאנצע חשיבות? פארוואס איז ער זוכה צו כבוד און חשיבות? דערפאר וואס ער האט זוכה געווען אייך אויסצוהאלטן...

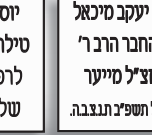
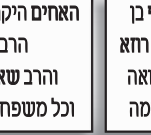
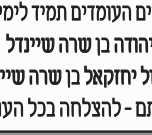
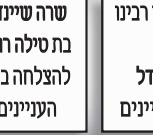
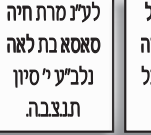
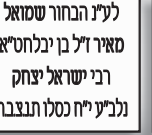
זאל אייך דער דרויסנדיגער רושם נישט מאכן אז איר זאלט האבן א טעות! וויבאלד לויט זיין מיינונג דארף ער האבן מער אויפמערקזאמקייט און כבוד, דעריבער האב איך אים געגעבן וואס ער האט געדארפט. איר זאלט אבער וויסן דעם ריינעם אמת, אז איר זענט אסאך מער חשוב אין מיינע אויגן, ווי די ברייטהארציגע גבירים!

(ט"ב הסעשיות ח"ג דף כא)

על הברכה יעמדו

יתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט

לקבלת העלון כמייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

יר"ל ע"י קהילת שבת בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזבן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורייז ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענויניים יקבלו את העלון כמייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7175